

Tlačová správa, 25. 9. 2023

Zníženie veku voličov na 16 rokov je na Slovensku nová téma Európske krajiny o nej už diskutujú a pristupujú k tomuto kroku

Zapojiť mladých ľudí do rozhodovania aj prostredníctvom zníženia veku voličov na 16 rokov je téma, o ktorej sa vedie v demokratických krajinách verejná a politická diskusia. Na Slovensku diskusia o znížení veku voličov neprebíha, čo sa podpisuje aj pod postoj verejnosti. Ten ukazuje aktuálny prieskum, ktorý pre Dajme deťom hlas zrealizovala agentúra 2muse. Mladým dáva hlas iniciatíva Študentské voľby. Je však potrebné urobiť ďalší krok a začať diskusiu o zapojení 16+ do rozhodovania o smerovaní krajiny.

Volebný hlas stredoškólakom už od roku 2016 dáva [Iniciatíva Študentské voľby](#). Aktívni študenti simulujú voľby do NR SR, Európskeho parlamentu, komunálne a prezidentské voľby. Počet zapojených škôl a aj študentov každoročne rastie. Do študentských volieb, ktoré simulovali parlamentné voľby v roku 2020 sa zapojilo takmer 60-tisíc študentov a študentiek. Pred aktuálnymi voľbami bolo počet študentov menší, pretože [sa konali](#) len dva týždne po začiatku školského roka.

„Iniciatíva Študentské voľby stojí na aktívnych študentoch a dobrovoľníkoch a ukazuje, že mladí ľudia majú záujem o verejné dianie. Dostávame pozitívnu spätnú väzbu, ktorá potvrdzuje, že mladí majú záujem vyjadriť svoj hlas. Pokiaľ ide o zníženie veku voličov na 16 rokov, je to nová téma aj pre mladých ľudí. Mnohí nevedia, že táto diskusia v demokratických krajinách prebieha. Ak by sa začala aj u nás, politické strany by mohli klásť väčší dôraz na témy, ktoré sú pre mladých dôležité - najmä vzdelávanie, ktoré je ich prioritou. V komunikácii s mladými by sa strany nemali sústrediť len na to, či ich zasiahnu správnymi kanálmi, ale aj na obsah. Mladí nevyužívajú sociálne siete len na zábavu, namiesto plytkých videí, potrebujú jasné informácie, aké plány majú politici s našou krajinou,“ hovorí Sarah Trangelová, organizátorka Študentských volieb.

Študentské voľby sú iniciatívou aktívnych mladých ľudí. Je najvyšší čas, aby sme ako spoločnosť začali viesť celospoločenskú diskusiu o vyššom zapojení mladých ľudí do rozhodovania o smerovaní našej krajiny. A to aj prostredníctvom zníženia veku voličov. #DajmeMladymHlas.

„Dlhodobá a stále výraznejšie u nás v politike vyhrávajú krátkodobé priority a záujmy. Mladí ľudia pritom v prieskumoch hovoria, že sa cítia nevypočutí a témy ich záujmu sú prehliadané. Mnohých to núti zvažovať, či spojiť svoju budúcnosť s našou krajinou. Je čas zvýšiť podiel mladých na rozhodovaní o smerovaní našej spoločnosti a jeden z dôležitých krokov, o ktorom musíme diskutovať, je zníženie veku voličov. Chýbajúca diskusia sa podpisuje pod to, že väčšina populácie sa nesnaží poznať názor mladých spoluobčanov, prihliadať naň a priznať im väčší podiel na rozhodovaní o tom, ako bude vyzeráť budúcnosť našej krajiny,“ hovorí Andrea Hajdúchová z OZ Dajme deťom hlas.

[Prieskum](#), ktorý pre Dajme deťom hlas spracovala prieskumná agentúra 2muse, ukazuje, že z pohľadu veku badať **najväčší súhlas so znížením veku voličov na 16 rokov medzi najmladšími respondentmi (18 - 29 rokov)** a potom v skupine možných rodičov mladých ľudí (40 - 49 r.). **Najvýraznejšie proti sú seniori a seniorky (66+ a 50 – 65 r.).**

Spomedzi tých, ktorí odmietajú zníženie veku voličov, sa najviac respondentov stotožňuje s argumentom, že treba najskôr zlepšiť vzdelávací systém, aby mali mladí dostatočné informácie o fungovaní štátu a politiky a s argumentom, že 16-17 roční nie sú ešte dostatočne vyspelí a nemajú dostatočný prehľad, aby si vybrali relevantných reprezentantov.

„V 16 rokoch majú mladí za sebou 4 až 5 rokov občianskej náuky v škole. Dnes už na tomto predmete nerecitujú dogmatické poučky ako za komunizmu. Učia sa kriticky myslieť a samostatne sa stavať k problémom okolo seba. Občianska náuka rozvíja schopnosť s nadhľadom porozumieť fungovaniu spoločnosti, ekonomiky a práva. Dnešní 16-roční sú zo školy oveľa lepšie pripravení na chápanie politiky, ako boli ich rodičia a starí rodičia,“ hovorí profesor Erich Mistrík z Katedry etickej a občianskej výchovy Pedagogickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave.

Tí, ktorí podporujú zníženie veku voličov, sa stotožňujú najmä s argumentom, že názory a potreby mladých sú politikmi prehlíadané. Ale aj s argumentami, že tento krok podporí záujem mladých o dianie v krajine a upevní ich demokratické a občianske zručnosti a, že politici sa budú musieť sústrediť na dlhodobejšie riešenia pre udržateľnú budúcnosť a venovať väčšiu pozornosť témam dôležitým pre mladých občanov. Prekvapujúce je, že čím vyššie je vzdelanie respondentov, tým intenzívnejší je nesúhlas so znížením veku voličov. Rovnako najväčší nesúhlas vidno v metropolách (100 000 a viac obyvateľov) a najmenší v menších obciach a mestách (5 000 -19 999 oby.).

Demokratické krajiny sveta už o znížení veku voličov nielen diskutujú, ale niektoré už k tomuto kroku i pristúpili – najmä v regionálnych voľbách či voľbách do EP (napr. Estónsko, Nórsko, Belgicko, Škótsko, Wales či najnovšie Nemecko, kde môžu mladí už dlhšie voliť v regionálnych voľbách a budúci rok po prvý raz vo voľbách do EP). Európsky parlament prijal v marci 2022 uznesenie, že volieb do EÚ sa môžu zúčastniť voliči od 16 rokov vo všetkých členských štátoch, ak členské štáty nerozhodnú inak. [Rakúsko bolo prvou krajinou](#) v Európe, ktorá v roku 2007 znížila vek voličov na 16 rokov aj v národných voľbách. Nasledovala ho Malta. Naopak, u nás podľa prieskumu zníženie veku voličov na 16 rokov odmieta až 82 percent reprezentatívnej populácie.

Legislatíva pritom kladie 16-ročným na plecia [iné práva a zodpovednosti](#). Trestnoprávnu zodpovednosť majú mladí občania už od 14 rokov. Mladí pod 18 rokov uzatvárajú sobáš, stávajú sa rodičmi, v 16 rokoch končia povinnú školskú dochádzku a niektorí už pracujú, pričom časť z nich do takej miery, že im vzniká daňová povinnosť. O použití daní však nemôžu rozhodovať.

Pokiaľ ide o občianske vzdelávanie, máme jednu z najdlhších tradícií výučby občianskej náuky. Siahla až do 1. ČSR. Teraz sa SR zapája do Medzinárodnej štúdie ICCS, ktorá testuje znalosti z občianskej výchovy. [Posledné dáta](#), ktoré zisťovali postoje žiakov 8. ročníkov ZŠ a 4. ročníkov osemročných gymnázií (3163 žiakov) ukázali nadpriemerné občianske vedomosti našich žiakov (ICCS, 2010). Diskusia o kvalitnom vzdelávaní je dôležitá, no čakanie na ideálny stav nemôže blokovat' diskusiu o znížení veku voličov.

Kontakty:

Andrea Hajdúchová, OZ Dajme deťom hlas, Tel: 0908 700 857, Email: andrea.hajduchova@ddh.sk
Sarah Trangelová, Študentské voľby, Tel: 0902 478 810, Email: sarah@studentskevolby.sk